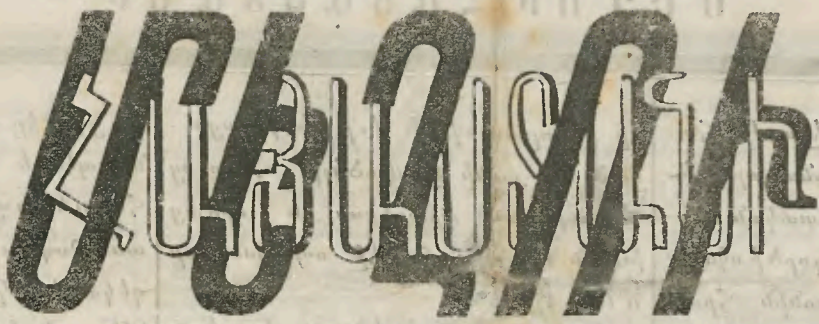

Տարեկան գինն է 10 ռուբլի:
վեց ամսուանը՝ 5 ռ., երեք ամսուանը՝ 3 ռ., ամիսը 1 ռ.:
Առանձին համարներով խաբանելուը 5 կոպէկ:

Խմբագրատունը լայն է ամեն օր լայն կիրակի և տօն օրերից
առաւոտեան 11—2 ժամը կէսօրից յետ:

Օտարաքաղաքացիք կրնան ևս ուղղակի խմբագրութեան հետե-
ւալ հասցէով. В рѣд. газетѣ «Мегъ Аѣастанъ», въ Тиф-
лисѣ, կամ Rѣdaction de «Meghou Haïstanian» à Tiflis
(Caucase).

Խմբագրութեան ուղղած թէ՛ յօդուածները և թէ՛ նամակները
պէտք է պարզ գրուած լինին զրոյի ստորագրութեամբ և հաս-
ցէով: Խմբագրութեան կարող է փոփոխել, ուղղել և կրճատել յօ-
դուածները: Խմբագրութեան խմբագրի պարտ է առնուի յետ ուղար-
կել յօդուածները և պահուի է երկու ամիս մինչև ցատանձը:

Յայտարարութիւններ համար վճարում են ամեն մի բառի 2 կոպ.
Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն և օտար լեզուներով:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են Խմբագրատանը, Արմիասի
հիւրանոցի տակ պ. Յ. Տէր-Յովսէփեանի ծխախոտի խանութում և
պ. Շահվերդեանի պապիկոնում:

ՆԵՐԿԱՅ 1883 ԹՈՒՆՎԱՐԻՆ

«ՄԵԳՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ»

ԲԱՎԱՐԱԳԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ
Կը հրատարակվի նոյն գիրքով և ուղղութեամբ:

ԲՈՎԱՆԵՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

I) Կառավարութեան կարգադրութիւններ. — II) Առաջնորդող յօդուածներ
ամեն տեսակ նիւթերի և հարցերի մասին. — III) Ազգային. — Թղթակցութիւն-
ներ ամեն տեսակից և յօդուածներ ազգային նիւթերի վերայ. — IV) Քաղաքա-
կան. — Առաջնորդող յօդուածներ և տեսութիւններ քաղաքական հարցերի մա-
սին. քաղաքական յօդուածներ և լուրերի թարգմանութիւններ և թղթակցու-
թիւններ. — V) Բանասիրական. — Չանաղան դիտութեանց վերաբերեալ ու-
սումնական յօդուածներ, վէպեր, պատկերներ, թէ՛ լինելուօրինակ և թէ՛ թարգմա-
նած. — VI) Մանր լուրեր. — (որի մէջ և թէ՛ լինելու փոփոխութիւններ). — VII)
Խառն լուրեր. — VIII) Պատասխաններ. — IX) Յայտարարութիւններ. — X)
Ֆէլիէ տօններ:

Տարեկան գինն է 10 ռ., կէս տարւան 5 ռ.:

Թիֆլիսում կարելի է ստորագրել I) Խմբագրատանը, II) պ. Զ. Գրիգո-
րեանցի գրախանութանում, III) պ. Շահվերդեանցի պապիկոնում, և IV) Արմի-
ասի հիւրանոցի տակ պ. Տէր-Յովսէփեանի ծխախոտի խանութում:

Օտարաքաղաքացիք համար հասցէն է՝ В редакціи газетѣ «Мегъ Аѣастанъ»,
Тифлисѣ, կամ Rѣdaction du Journal arménien «Meghou Haïstanian», Tiflis.

ԲՈՎԱՆԵՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հին-Նախնական ջրի սակաւութեան
մասին:
«Մեգու» Հայաստանի քաղաքի քա-
նահանգականը:
Ազգային. — Թղթակցութիւններ և
Պաշտօն, Բազմաբնակ և Թիֆլիսից:
Քաղաքական. — Երբեք մի քի-
թութիւնը. — Քաղաքական լուրեր:
Մանր լուրեր:
Յայտարարութիւններ:
Ֆէլիէ տօններ:

ԹԻՖԼԻՍ 19 ՅՈՒՆՎԱՐԻ 1883 թ.

«Մեգու» մէջ շատ անգամ եղել
են թղթակցութիւնը առհասա-
րակ շին. — Նախնական և նը-
րա շրջակայքի ջրի պակասութեան
մասին և միևնույն ժամանակ ցոյց է
տուած այդ թղթակցութեանց և թէ
առաջնորդող յօդուածի մէջ այն
միջոցն, որ կարող է ժողովրդական
կարօտութեան առաջն առնել և օգ-
նել նրա տնտեսական վիճակին, բա-
զարչայի ջուրը ջրանցքի միջոցով
Նախնականի դաշտերը բերելով:

Աւելորդ է այստեղ երբեք օրինակ
սեր, թէ ջուրն ինչ նշանակութիւն
ունի մի երկրի համար, որի կլիման
չոք է և անձրևները բաւական ջուր
չեն տալիս նրա արտաբեր. այսպիսի
հանգամանքում արհեստական ջրանց-
քի միջնորդութեամբ ջուր տալը երկ-
րին, ամենամեծ բարեբարութիւնն է,
անագառ շին և բերրի դարձնել է:
Այսպիսի օրինակներ շատ կան նոյն
խի մեր կողմից:

Առարատեան դաշտն, որ Ան-
գլիական ամենահարուստ գետա-
ներկն է, պարտական է իւր այդ
յատկութիւնը ջրանցքների միջնոր-
դութեամբ ուսգման, ապա թէ ոչ
նա անագառ կը լինէր: Սոյն գրեթե
ունի և Հին-Նախնականի գաւառի
նշանաւոր տարածութիւնն, որ եթէ
առատ ջուր ունենայ ամենապտղա-
բեր և հարուստ երկրներից մէկը կը
լինի:

Այնպէս տարուայ «Մեգու» №
140-ում հրատարակած թղթակ-
ցութիւնը Հին-Նախնականից ցոյց է

տալիս, որ մեծ. պ. Նահանգական
առանձին ուշք դարձրել է Նախնա-
կան ջրի կարօտութեան վերայ և
այդ մասին թղթակցութեան մէջ զար-
թեցրած հարցն աչքի առաջ ունե-
նալով՝ առաջարկել է բազարչայի
ջուրը Նախնական բերելու համար
ստորագրութիւն բանալ իրանց մէջ
և դրա համար հրաւիրած է մի քա-
նի հայ և թիւրք իշխաններին, որոնք
ամենայն սիրով յանձնեն առաժ. պ.
Նահանգականի առաջարկութիւնը:
Վերջինը մինչև անպամ յայտնի է,
որ նրանք փոխարինարար կարող են
գումար ստանալ դրա համար ար-
քունի գանձարանից և տարից տա-
րի վճարել այդ գումարը գանձարա-
նին: Շատ զիջելի տանտեղներն էլ
յանձն են առել. օգնելու այդ գոր-
ծին, որովհետև այդ գիւղերն էլ
կարող են օգուտ քաղել Նախնականի
ջրից, որ այնքան առատ կը լինի, որ
ամենքին էլ բաւարարութիւն կը տայ
և առաջը կ'առնու այն կոնկրետ
որոնք ամառը ջրի սակաւութեան
պատճառով տեղի են ունենում և
շատ անգամ մարդոց մահուան ա-
սիլ են լինում:

Այսպիսի հանգամանքում, մենք
կարծում ենք, որ գործը յետաձգելու
չէ, այլ հին-Նախնականից պէտք է
ընտրեն յանձնառողով արժանահա-
ւատ և հասկացող անձինքներից ու
նրան հաւատարմութիւն տալով
արքունի գանձարանից նպատակը
բերել, իրանց հանգանակած գումարն
էլ վրան դադրւ պահել ջրանցքի շի-
նութիւնը: Աչքի առաջ ունենալու
են, որ վաղ թէ ուշ այդ գործը պի-
տի անեն, որոհեաւ տարից տարի
ժողովրդեան բազմաթիւ զոհ և
ջրի պակասութիւնն առելի գալիս է
լինում: ուստի և խրաբանելու կոր-
րած տարին մեծ փետս է երկրի ար-
տեսութեան:

Քաղաքի և շրջակայքի շահը պա-

հանջում է շուտ գործին ձեռնաձուլ
լինելու և տարակոյտ չ'ունենալ, որ պ.
Նահանգական, որի սրտին մօտիկ է
ժողովրդեան շահը, ամեն միջոցով
կ'օգնէ գործի յաջողութեան, ուստի
և գործի սկզբնաւորութիւնը կը մնայ
ժողովրդեան, որ մի փոքր էլ պէտք
է շարժուն լինի:

«ՄԵԳՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ» ԼՐԱԳՐԻ ԲՐ-
ՍԱՆԵՒՀԻՆԻ ԱՄՍԵՒԱԿ:

(Հ ե ո ա գ ի ր ն ե ր)

Սիմֆերոպոլից. —

Դնորհաւորում ենք «Մեգու» Հա-
յաստանի քանակահանգում յո-
բէկները, յայտնելով մեր երախտա-
գիտութիւնը խմբագրին, Ազանդար-
եանցին և միւս գործողներին: Տէր-
վարդանանց, Գոգոթեանց, Կոպչա-
կեանց քահանայ, Մեծկիւրեանց, Խոջ-
եանց, Կապրիշեանց, Քեպուշեանց:
Վաղարից. —

Դնորհաւորում ենք «Մեգու» իւր
քանակահանգում լուր բարգաւա-
ճի ձեր լրագիրը հաւատարմութեամբ
ծառայելով հայ ազգի և եկեղեցու
շահերին: Առաւօտատեանց, տիկին
Թաւադրեղեանց և Թաւադրեղեանց:
— Ի սրտէ շնորհաւորում ենք հայ
մամուլին ամենից տարեւորին նրա
քանակահանգում: Ազգի շահերի
այդ բաւորող դարի անխնայ պաշա-
պանին Առաւօտ միջ ու գործի լին
տայ, յատկապէս լինում և ազ-
նուութեամբ կրելու և այսուհետեւ
իրան պրօպագանդ: Ազգի վարդապետ,
Բժիշկ Սալմաշեան, Կաթաճեանց,
Կաթաճեղեանց(?), Փիրուսեանց, Անա-
նեան, Առաքելեանց, Գոգոթեանց քա-
հանայ, Թիկեպեանց, Մահալեանց:
Վիշնաւից. —

Ամենատանկեղ շնորհաւորանք «Մե-
գու» քանակահանգում տալով:
Հայ երիտասարդութիւն:
Բազումից. —
Դնորհաւորում ենք համակրել «Մե-
գու» քանակահանգում: Արամ
Արամեանց, Տէր-Աւետիսեանց:
— Հայ մամուլին, նա մանաւանդ
«Մեգու» համակրողների անմուտ-
նայի յոբէկներն օրն է այսօր: Այսօր
Թիֆլիսում կատարվում է լուսագողին
լրագրի քանակահանգում, ցարում
ենք, որ անձամբ չենք կարող մաս-
նակցել հանդիսին ընդունելէք, պա-
րոնայք, Պետրոս, Ազանդար և ձեր
աշխատակիցները մեր անկեղծ ուղջոյն
և շնորհաւորութիւնը: Դնորհաւորե-
ցէք գնալ ձեր ընտրած ճանապարհ-
հով, աշխատեցէք, պարտներ, և
Առաւօտ կը վարձատրէ ձեզ: Աւագ
քահանայ Բազումեանց և քահա-
նայք Միկեպեղեանց և Գրիգորեանց:
Լալայեանց, Սարումեանց, Արարիկե-
անց, Ազամեանց, Արթուրեանց, Կ-
դիտարեանց, Միկեպեղեանց, Թա-

ւարդեանց, Դատուրեանց, Վարդանե-
անց, Մովսիսեանց, Մէլիք-Վաղանց
Արթուրեանց, Մէլիքեանց, Գրիգորեանց
Նաջարեանց:

— Դնորհաւորում ենք «Մեգու»
Հայաստանի քանակահանգում յո-
բէկները կատարելով յաջողու-
թիւն Արմէնեանցին և Ազանդար-
եանցին: Արթուրեանց, Գոգոթեանց,
Ուրիկեանց և Գուրեանց:

— Ստուգանում եմ իմ սրտանց
ուղջոյնը «Մեգու» և յանկանում
կատարելով յաջողութիւն ձեզ և
Ազանդարեանցին: Ամիրեանց:

— «Մարդասիրական ընկերու-
թեան» դահլիճում հանգիստեալ կեր-
պով տօնուեցաւ այսօր «Մեգու» ք-
անակահանգում յոբէկները: Հայ հա-
տարակութիւնը մեծ համակրանքով
վերաբերուեցաւ գէպի ձեր լրագիրը:
Յանկանում եմ երկարամեայ զոյու-
թիւն, որպէսզի «Մեգու» ապագա-
յում ևս պաշտպանէ արդար գործը,
և տարածէ ամեն մի հային սրտին
մօտիկ մտքեր: Մերօր վարդապետ
ձերմակեան:

Խզկիւրից. —
«Դնորհաւորում եմ «Մեգու» ք-
անակահանգում: Բաւորել կ'անայ-
եանց:

Բաւարից. —

Դնորհաւորում եմ ձեր լրագրի
քանակահանգում զոյութիւնը, ցա-
ւում եմ, որ չեմ կարող անձամբ
մասնակցել հանդիսին: Ընդունելէք,
խնդրեմ իմ անկեղծ յանկութիւնը
ունենալ ձեր թիւթի համար միջոց
որպէսզի այսուհետեւ ևս իրան օգ-
տակար ուղղութեամբ կարողանայ
ծառայել հաւատարմութեան պաշա-
պանը ազգային շահերը: Տէր Աս-
տուած ինքը օրհնէ ձեզ և ձեր բո-
լոր աշխատակիցներին: Աւագ քա-
հանայ Կարապետեանց:

— Մեծ համակրանքով գէպի
«Մեգու» քանակահանգում յոբէ-
կները, Բաւարիցի հայ ուսումնա-
բաններն ուսուցչական խումբը օր-
տանց յանկանում է ձեր թիւթին
յաջողութիւն և ապագայում: Դնոր-
հաւարութիւն ձեր աշխատակիցներին:
Տէր-Վառլթ, Նաւայիտեանց-Յովհան-
նիսեանց, Եղիաթեանց Միկեպեղեանց,
Սօֆիայ Շահինեանց, Սօֆիայ Ամի-
րապետեանց, Բժիշկապետ տէր-Ստեփան-
եանց:

ՇՆՈՐՀԱՌՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ:

Վեպեղայից. Ստեփաննոս Զաքարեան
Սարգիսեանց:

Պետերբուրգից. Կարապետ Եղեանց,
Գործողից. Բժիշկապետ Սամսոն
Մայսուրեանց:

« Յովհաննէս Մովսիսեանց,
Խոյր վրապից Գրիգոր վարդապետ
Տէր-Ստեփանեանց,
Կարապետ Խաչատուր Գարրիսեանց:

Վաղարից. Աւագ ջանդաւանդեանց,
Քիչնիկից. Ստեփաննոս Բարսեղա-
եանց:

Բժիշկ-Պրոմիլից Բժիշկ Արամեանց,
Նոր-Նախնականից. Մամբրէ վ.
Մարիոսեանց:

Թիֆլիսից. Թադէոս Երուանդեանց,
« Աւագ սարկաւազուհի Կա-
տարինէ Լը, Արթուրեանց,
« Հովսիսիմէ Կոյս Թայր-
եանց:

Մատրասայից. Յովհաննէս Միկեպ-
եանց:

Արարիկից. Անանիա վարդապետ
Համարապետեանց:

Բազումից. Սամուէլ Հայրապետեան
Նաջարեանց:

Շուշից. Օրիորդ Վարդանիկ Վու-
կասեանց:

Աղաթախից. Յովակիմ Գուրեց-
եանց:

Նովոսիլից. Արցախու վիճակի թիւթ,
վերապետուէ Յովհաննէս Տէր-Գրիգոր-
եանց:

Երևանից տիկին Արթուրի Խաչապաշ-
եանց:

Մովսիսից. պ. Գրիգոր Զանչեանց:

— Պաշտպանելու. Բ. Տէր-Յովոր-
եան, Կ. Տէր-Խաչատուրեան, Մ. Տէր-
Գրիգորեան, Դ. Մեկիք-Փարսադանեան,
Ա. Տէր-Գրիգորեան, Յ. Տէր-Միկեպե-
լեան, Գ. Տէր-Պետրոսեանց և Յ. Բա-
լանթարեան:

(Գրաւոր ուղղորդանք.)

Պետերբուրգից. Հայ ուսանողական
խումբը:

Վերին-Աղուլիսից. հայ-երկեսե ու-
սում. ուսուցչական խումբը:

Նոր-Նախնականից. Թեմական զույ-
րանոցի հոգաբարձական խորհուրդը:
Ախալցխայից. Համարողների մի
խումբ:

Նոր-Նախնականից. Թեմ. զարմուշի
ուսուցչական խումբը:

Ախալցխայից. Եօթը երիտասարդներ,
Թիֆլիզ. Հայ կանանց բարեգործա-
կան ընկերութեան վարչութիւնը կազ-
մող մեծ. տիկնայք Սրբուհի Երից-
եանց, Մարիամ Խոսրովեանց, Նունե
Վամբարեանց, Լ. Թամամեան, Կ. Եւ-
անդուկեանց, Մ. Խաչատուրեանց, Մ.
Արմիւսեանց:

Վաղարից գիւղապետապետ հայ հաս-
րակութիւնը:

Թիֆլիսից. Յորեկանի համար կազ-
մուած յանձնառողից:

— Ներսիսեան ուսումնարանի ու-
սուցչական խումբը:

— Վայանեան օրիորդ. ուսումնա-
րանի վարչութիւնը:

— Կարապետ և Միկեպեղ եղբայրք
Քոչարեանց:

— Արսէն քահանայ Բազումեանց:

— Յովհաննէս ուսումնարանի նախ-
կին աշակերտուհի Աննա Յիզանեանց:

— Թիֆլիսի Աղեքսանդրեան ուսուց-
չական զույրից հայ աշակերտներից:

— Թիֆլիսի Ռեալական դիմադրիոնի
աշակերտներից:

— Հաւաքարի «Հովսիսիմեան» օր.
ուսումնարանի վարչութիւնը:

— Համարող հասարակութիւնից:

— Համարող երիտասարդների մի
խումբից:

— Հաւաքարի հայ հասարակութեան
մի համակրող խումբից:

Շուշից. Օրիորդ Ոսկէհատ Թաւրիզ:

հան, Գայիանէ Աթաբեկեանց, Կատարինէ Թաւրիզեանց և արիւ. Վ. Աթաբեկեանց,

(Ընծաներ խմբ. Պետրոս Արմենեանցին) Բաշարեանց եղբայրք մի արծաթեայ գրէն:

Թիֆլիսի համակրող հասարակութիւնը մի արծաթեայ պսակ և մի հատ ոսկէյ գրէն:

Ներսիսեան ուսումնարանի ուսուցչական խումբը խմբագրի կիսարձանը գիփսից չինած:

Պետերբուրգի գեղարուեստական ձև-մարանի ուսանող Բաշինջաղեանը հայ հայրենիքի մի ձիթանկար պատկեր:

Սանահինի ուսումնարանի վարչութիւնը ձևարդան Մամիկոնեանի պատկերը:

Օրիորդ Աննա Ֆելդանեանց մի փունջ կանփայի վրայ ասղագործած:

Թիֆլիսի համակրող երիտասարդների մի խումբ ու. Լ. Չմիւսի վիմագրական պատկերը:

Գայիանեան օրիորդական միջնակարգ ուսումնարանի աշակերտուհիները մի ասղագործած պիտոց:

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

Կ. Պ Օ Լ Ի Ս

3/15 յունվարի.

(Թղթակցութիւն և Մեղու Հայաստանի լրագրի)

Կաթնուղիկոսական մահուան առթիւ ազգային ժողովոյ միամեայ դարը տակաւին չի փոխադրուի, բայց ազգային վարչութիւնը անոր փոխարէն մեծ գործունեութիւնը յոյս կուտայ գէթ առայժմ՝ բաւականին ժամանակէ ի վեր զիջուած գործերը միասին կարգի դնելու, ազգային վարչութիւնը իւր ամեն ճիշդութիւնը քաղաքական, կրօնական, անտեսական,

ուսումնական ժողովներով այժմ հանուր զոհութեան արժանանալու իրաւունք ունի, միայն դատական խորհուրդն է, որ տակաւին գործի սկսած չէ, ըստ որում այս պաշտօնին հրաւիրեալ անձինք ցարդ հետզհետէ հրաժարեցան և տակաւին հրաժարելոյ տեղ նորեր չեն ընտրուած:

Քաղաքական ժողովը կը շարունակէ կանոնադրապէս իւր նիստերը, որոց կը նախադրէ Ս. Պատրիարք Հայրենի վերջին նիստին մէջ իւր գրադմանց գլխաւոր առարկայ էին.

1) Չարսանձաքի հայոց տնտեսական վերաբերման վերաբերման և կառն զոր թիւն մը, որոց պարունակած գանդատանայ մէկ ցուցակը որոշուեցաւ զոր կը զատական նախարարութիւն, որպէսզի ի նիստին առնուելով՝ ըստ այնմ անօրէնութիւն մը լինի:

2) Հանգուցեալ Նուար-Շահանուարեան վարժարանի համար ժամանակաւ փոխառութեան մը առկոսները 450 լիւրայի հասնելով և վարժարանի փակման ժամանակ ուսեալ տի և ուրիշ զանազան պիտոյից համար կ'աւելան զարարներ անվճար մնացած լինելով այժմ վարժարանին մնացած զբաւազլուի 7,000. քան սօլիտէի գումարն իսպառ ոչնչանալով փնտրելի մէջ է: Աստի քաղաքական ժողովը որոշեց այն ժամանակուայ հոգարարութիւնն անգումները տեսակցութեան մը հրաւիրել և նոյա բացատրութիւնը անդամ մը լինել յետոյ, ըստ այնմ պարտադրաբար կարգադրել:

3) Եղիպատի հայոց երրեքն առաջնորդ Տ. Մեարմար արքեպիսկոպոս

սի բողոքագրով և իւր ներկայացուցած մի քանի կատարածի հաշուոյ քննութեամբ պարզեցաւ և որոշեց խառն ժողովոյ մը մէջ այն խնդիրը կրկին քննել:

4) Աստուծական խնդրոյ կազմութիւնը ծանուցանող շրջաբերականը զրկեց բոլոր գաւառաց և մայրաքաղաքիս լիազական խորհրդոյ, որ այսուհետեւ ամեն ուսումնական խնդրոյ մէջ նմա հետ ուղղակի յարաբերութեան մտնեն:

5) Գասանի չափ երեկել ազգայիններ վերադառնալու պատրիարքարան հրաւիրելով տարեկան և ծննդեան տոնին առթիւ կեդրոնական անդուկին կարի անձուկ փնտրելու օգնութեան հասնելու համար փոխառութիւն մը կը լինի որոշեց:

6) Պէշիքթաշի եկեղեցւոյ վաքը՝ ի մը խնդիրն քննել և արդիւնքը քաղաքական ժողովոյ ներկայից որոշուեցաւ:

7) Գաստարեան ազգայնոց օսման եւ օրինաց ընդհանուր անտեղեկ լինելը ի նկատի առնուելով որոշուեցաւ, որ (Տիւ թուրքին) օսման եւ օրինացը ի հայերէն թարգմանութիւն մը լինի և այս մասին հասան Վահագմէ Եփէնդիի հետ բանակցել յանձնարարուեցաւ:

8) Եւ վերջին խնդրի, որ թերեւս կարեւորագոյնն է, քաղաքական ժողովը անտեսական խորհրդոյ և զրկութեամբ արար տակաւին Սիւթեան Միհրան էփէի պատրաստած առժամանակեայ մէկ ելուստացոյցը քննել, յորում 4,000 ոսկոյ ըստ խնդրան ոչնչ գումարին գոյութիւնը

նը յոյս կը տրուէր, ինչպէս ծախուց նոյնպէս և եկամտի կողմը և իւր հաշուեկշիւոյն հետ զանազան կարեւոր առաջարկութիւններ պարունակող տեղեկագիր մը ևս ներկայից, հիմնուեալ նենալով իրեն զլիաւորապէս ազգային տրոյ օրինաւոր բաշխումը:

Քաղաքական ժողովը ինչեւ առժամայ կը մտադրէր շարահալութեամբ ընդունել և արոց օրինաւոր բաշխման գործնական սկզբնաւորութիւն մը ընելու համար, առայժմ ազգային երեկելներն միայն ի պատրիարքարան գումարել որոշեց, նախ և առաջ նոյա ազգային տուրը ճշգրտելու համար:

Ընթերցողը պիտի տեսնեն մեր այն երկարաբանութեան և համար գումարել թերեւ արդի ազգային վարչութիւնը, որ քաղաքական մասին մէջ քաղաքական ժողովով կը ներկայանայ աշխատելու արամազիր մարմին մ'է, բայց արդարացի ըլլալու համար պէտք է գրուցել թէ՛ վերոյիշեալ խնդրոյ, ի բաց առեալ մէկ չորրորդը, որ պատահական խնդրոյ երեկել մը ունի և ամեն ժամանակ կրնայ տեղի ունենալ, մնացեալ երեկ չորրորդը ի վաղուց անտի կարգադրուած պէտք է լինի նախորդ վարչութեանց օրով, բայց զփաղգարար ինչպէս սովորութիւն է, մեր մէջ ամեն խնդրի հարեանցի կը քննուի, առեկեղծաւ կ'ուսումնասիրուի և կամ ձեռնարկութեան համար կարեւորութիւն մը կը տրուի և անգամ մը, որ պաշտօնական արտոյութիւնը կը վերջանան, ամեն բան կը մոռցուի և ոչ որ այնուհետեւ այնու կը զբաղուի:

Արդարեւ յաւաքի է տեսնել, որ Չարսանձաքեց առկա ջանքեր, բայց ըստ մեծի մասին իրաւացի գանդատանայ տակաւին զօհացումը տրուած չէ, նոյնպէս և թերեւ առեկի՝ յաւաքի է տեսնել, որ Նուար-Շահանուարեան արդիւնաւոր ուսումնարանի մը վերջաւոր բացումը ոչ միայն կարելի չ'ըլլար 200 հազարէ աւելի հայ ժողովուրդ պարունակող մայրաքաղաքի մը մէջ, այլ նամանաւոր նորագոյնութեան վերջին բեկորները ապրիլ-նոյն համար այն տեսն միայն ջանք մը կ'ըլլուի, երբ պարտապահանջը իրենց անհանգուստեան տակաւին անտեսելու կ'սպասան վերջի ի ըստ պատ պէտքեր, երբ արդէն թերեւս ունէ ջանք անօգուտ է փրկելու համար հաստատութիւն մը, որ հասարակաց գլխութեան, օգնութեան կարտեղով նոյնպէս կարեւոր, բայց միշտ կարօտ ուրիշ հաստատութեանց գոյութեան կրնայ արդիւնք մը լինի:

Իսկ զառով ճիշդութեամբ թարգմանութեան, արդարեւ պէտք է գրուցել թէ՛ շատ քիչը նորա պարունակութեան տեղեկ են, տաճիկերէն ընդգրկել կար իր թիւնութեան պատճառաւ, և զարմանալի է տեսնել, որ օսման եւ տեղութիւնը բնակող երկու միլիոնէ աւելի հայք, որք անընդմիջաբար զանազան խնդիրներով և վիճակով կը զբաղին, չ'ունենան իրենց լեզուով այն կարեւոր զրբին թարգմանութիւնը, որպէսզի ըստ այնմ յաճախ մանաւոր ի գաւառս իրենց իրաւունքները իրենց կամաւոր ազգայնութեան զօհ չը տան:

Բայց ամենէն կարեւոր և թերեւ

Ֆ Է Լ Ի Է Տ Օ Ն

Գ Լ Գ Օ Մ Փ.

Գլխավոր էլաւ հին տարին ու իրա հետ տարաւ շատ չար ու բարի: Անցին կիներու հին տարիքը, գալին ին նուրբը ու հին տարին գրում է իւր դաժմանքները միւր թէ լաւ թէ վատ գործերը: Օչով էա դաժմանքի ձեռնմէն չի պրծնի ու օվոր վախճանում է էա դաժմանքն, նրա համար նոր տարին էլ էն հին տարին կու դառնայ: Հին տարին նորութեամբ, նոր եանկար կանգնեցաւ, ամա մարթիւն էլ էն մարթիւնն ին ու էլ էն կուլին, թէ իրանց մէջը չը փեր անին ու իրանց խնդրանքներուն հաւ ու հետաք չը տան, Մարթիւն իր խնդրանքներուն առեկի զօրաւոր դադումը չէ հարկաւոր: Գանաքի մարթ կայ անպատիւ, անկարք ու անանուաւ, վուր ապրում է արթնելին ու իստակ ու արթնար է իւր գլուխը դուս բերում, ու քանի մարթիք մէ անմիջ մէ պատի սղալ մուռքի համա մինձ-մինձ պատիմնի ին կրում, չունքի չին կարողանում մինձ ու հարուստ աղբուր ուստութիւնը բանեցնի: Պատիկն ու խիտը իր պատի սղալմունքի համա մինձ պատիմնի է կրում ու չին ու մինձ մարթիք իւր մի մինձ կունձի-կունձի միմիկը ըստ մի սղալմունք օրէնքի ու ուալ: Իս մի մինձ մարթիքը վուր օրէնքով միշտ արթնարում ին, չին կանացի իրանց գլուխը գրտի իրանց պատի դադումը, իրանց մէջը նստած խնդրանքի առեկի ու օվոր էա պատի դադումը կին թանի ունէ, նրան նոր

տարին էլ կանայ մէ քամալութիւն առնէ ու ժամանակով գրուստ համարի վրայ կանգնեցնէ ու թէ էա պատի դադումը էլ էա ուս և կայրի ու սրպանի, նրա բանը գնացած է ու նրա հին տարին վուռ մէ ժամանակ չի նուրբի:

Գլխավոր էլաւ ու միւր Մայր Աթոռի մէն քով էկու միջ, վուր միւր Գեղարք հոգեւոր տէրը միւսմիջ է: Հատ տարի էլ էր նա կաթողիկոսութիւն անում, ամա շատ ու շատ իշխու բանիւր է թող միջ համա: Միւր չեօլէքը պայծառացրուց, շատ նոր-նոր չեօլէք բաց արաւ ու ինչ զգա էլ պակասութիւն ըլի ունեցի, էա բանով նա իր անուար միւր արտում կու պահէ: Աստուծ տայ, վուր միւր թաղա հոգեւոր տէրը թէ օր-րա ու թէ օրումն առաջ էլաւ միւր Կերթն ու Մարթեան կաթողիկոսութեան շինած ուսումնարանները հաստատ պահէ ու ինչքան ջանքով ջան կայ ջնաստակար ջանքներով իրան պատրաստ պահէ ու չը տուր տայ իւր լուկամը նրանցը:

Գլխավոր էլաւ ու շաւ էլաւ վուր միւր Մեղու Հայաստանի գաղութի քանաւ ու հինգ տարին լրացաւ: Հաշ չինեցին, փէշքնիւր տվին գաղութի տղաներ, էկիլ էին ճաշին ամեն թահար մարթիք ու շատ թահար մարթիք էլ գումն էին մնացի: Չեկողները, ետրաւ մարթ ասէ, ինչ էին փեր անում: Մէ մարթ ձիւ սիրած տակին 25 տարի գուլուգ է տրի, ինչոր ձեռնմէն էկիլ է ու գուր կի էրէկ մէկէլ օրով մաշաքա ննգած: Ներք հնչց գիղք ամեն բան հապիր հապարաշ տարքաւ էր ձիւ համա: Էտէն չէ, պարուն, վուռն որ գուր գի-

տիք ու շատ սղալում էր, վուր գուլուգ արած մարթու պատիւը չէր ուղում իմանայ: Սիրտ աղող առեկի շատ կէր թէ քանիցքերովն ու թէ դառնէն, Պետերբուրգի մէն Սանասարեանցը տարէնը վաթսու թուան պէնթիւն է կապի կաղէթ տպուղի համա ու էա լեզու սիրտ տվի նրան: Աստուծ հաստատ պահէ էա թահար մարթիկանցը, վուր ուրիշներու համա էլ լաւ օրինակ ըլին:

Գլխավոր էլաւ ու ձեւ վիւր էլաւ թէ էտտարի պիտի նուր գլանիք ու նուր գալալա ջուլլին: Չեկողներ ամեն թահար մարթիք ու շատ հին գլաններու տիղ բանեցին: Աէին էլ էն թահարիւր, վուր շատ չալէ էկան, հարկաւոր ճաշի օրովան ու քանի ջէր սիւլցան, չուրա ջէր անցկացրին նրանց համա կէնձին ու չուրա ջէր էլ չը գուս էկան: Հաշն էլ բան չէ չինում, անպէր, աղ ու հաշն էլ չէ կարում: Հիմն էա մէ էրկու շալիթումը մինձ թիթիկուց կուլի գալալա ջուլլու համա: Աստուծ ին շատեղը հաղորդվին էտու համա: Միւր հի միկովալ գալալալ Մատինեանցի համա էլ խոսի կայ ու շաղը էլի ուղում է նրան: Մարթ ինչքան գուղէ լաւն ըլի, ամեն բանին չի կանայ վրայ հատնի, թէ իրանց գլանիքը քամալ չ'ըլին: Մէկու մէկու օսկիլով կու չինիլ: քաղաք ու մէ մարթ վուր իրքեքերովն զէկիլ էկած էլ ըլի, առեկի բան չիկանայ առանց քամալութիւն: Աստուծ ին էն է, վուր միւր խալիլը ուրիշ փաստն

մարթիք է մէջ գցում գալալութեանի:

Ձևով մէ գլխավոր էլաւ ու խառար հաստ միւր քանիլի անչեկանցը թէ կուրումը վէշքնիլը կցկցաւ: Թէ չէ, ջուրը տարիլ էր միւր մարթու տալու անչեկանցը գլուխը: Տղեքն էլ շատ դժար ին կնիլ ուղում: Քնատութիւնն էն է, ինչ է: Ու օվոր նշուկցաւ ու կնիլ ուղեց էա տարի, բամբի փուղը նաղը չ'ըստացաւ: Գլուխն ասում է միջ մոլ ըլի ու գուն փուղի շաղ կառալարի: Մալա չին գնում, թէ ինչ է: Թէ մալա չի գնում, էլ օր իս անչկատ տալի: Ամա անչկի մալա գը գնալն ուրիշ: Ու քանի էլ վուր միւր մարթու տալու անչկիլը շատ տարի է պատրիարք էր Սատմարումը ու էա մէ տալի կուլի, վուր ինչն իրան ձեռը վիւր էր կալի էա գուրդիկովն, չունքի սուլթանը հալրուն հալութիւն չէ էլի տալի: Հիմն կի թաղալան սուլթանը վուր կանչիլ է նրան իւ մոլ, խոտալիլ է, կուէ, վուր հալրուն Հայաստանումը ամեն թահար հալութիւն կուտայ, չունքի տեսնում է, վուր հայ տալի իրան մուսալմանութիւն չէ արի ինչիլ է էտու: Աստուծ առեկի շուրք ու կարողութիւն տայ միւր Կերթն պատրիարքին, վուր նա ինչ անումով էլ կցիլ է բանը, էն անումով էլ վիւրացնէ ու հալրուն իրանց կորցրած պատիւը յիւ տալ տայ:

է արի էա էղեղեցու վրայ ու հիմն կի իմանում ինք, վուր նրան անպատիւ ին արի ու յիւ կանգնեցի: Մարթու ձեռարը կու տեսնի ջէր ու թուած կուլի պատիւն ու պատիւը: Մեղը միւր իրիկութիւններուն չ'նր պահանում, չունքի շաղը մէնակ իւ ջիւրն է մտիկ տալի ու էղեղեցին իրա համա դուքան բաղար չ'ինի: ամա լալին լաւ կ'օսին, վաղին վաղ: Սուի Միստի էղեղեցու իրիկութիւն միշտ լաւն ինք իմացի ու շատ լաւ բան չին անում, վուր էա թահար մարթիկանցը էա գուրդիկովն ստանցում ին ու մէկանը թաղում ամեն պատահական մարթու:

Գլխավոր էլաւ ու միւր անգամը հասաւ Սատմարումն մէ ուրախ խառար, վուր միւր Կերթն պատրիարքին սուլթանը թաղալան կանչիլ է իւ մօտ ու մինձ փառք ու պատմով հաստալիլ է պատրիարք էր Սատմարումը ու էա մէ տալի կուլի, վուր ինչն իրան ձեռը վիւր էր կալի էա գուրդիկովն, չունքի սուլթանը հալրուն հալութիւն չէ էլի տալի: Հիմն կի թաղալան սուլթանը վուր կանչիլ է նրան իւ մոլ, խոտալիլ է, կուէ, վուր հալրուն Հայաստանումը ամեն թահար հալութիւն կուտայ, չունքի տեսնում է, վուր հայ տալի իրան մուսալմանութիւն չէ արի ինչիլ է էտու: Աստուծ առեկի շուրք ու կարողութիւն տայ միւր Կերթն պատրիարքին, վուր նա ինչ անումով էլ կցիլ է բանը, էն անումով էլ վիւրացնէ ու հալրուն իրանց կորցրած պատիւը յիւ տալ տայ:

Ազգայնոց Գալիթ.

ցել: Այդ պատճառով հետախուզու-
թիւնը և դրանից առաջացած ձեռ-
բակաւորմանը սկսուել են, բայց մի-
շնչաւ օրս, ինչպէս յայտնում են, զեռ-
շնչաւ կարողացել զանել այն զոյա-
նի գրութեան բանալին, որ գործ են
գրել զաւարդները:

Այս հաղորդելուց վերջը՝ աւելի
թրքամոլ ճանաչուած այս մեծ թիւ-
թը կարծում է, որ «ամենից լաւ մի-
ջոյր ապստամբութեան առաջն առ-
նելու համար կը լինի հայկական վե-
րանորոգութիւնների մտայնելը, որ
սուլթանը խոստացել է Ներսէս Պատ-
րիարքին նորոգում, երբ այս վերջե-
նը իւր հրաժարականը յետ առաւ»:

Մենք այժմ մեր համաձայնու-
թիւնը յայտնելով և քաղական և
թրքամոլ մեծ թիւթի վերջին տո-
ղերի հետ առայժմ ոչինչ չենք ու-
զում տեսլ այս մասին, այլ միայն
այն, որ հայերը զգոյշ կենան իրենց
պատուասիրութեան համար ազատա-
միտ ներկայացնող հրապարակաւո-
ներից:

ՔԱՂԱՔԱՍԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ալեքսանդրիա. — Անգլիացիներին թոյլ
է տուած կառուցանելու մի ջրանցք
Ալեքսանդրիայից մինչև Սուէզ:

— Վիեննա. — Ռուսական արտաքին
գործերի պաշտօնէն այ. Վիրտը ժամու
կէս (յոնիսարի 1-ին) Վրամֆ Կալնոկի
մասն էր, երեկոյան ուսուական զեռ-
պանատանը հանդիսար ճաշ էր Վիր-
տի պատուին:

«ՇՈՒՇՈՒՄ»-ին հեռագրում են. թրք-
ական հայատանից ստացած լուրերը
հաղորդում են, որ Ռիթիսի ընդհանուր
նահանգապետ Լաֆլիթի-փաշան, որը
յայտնի է իւր կաշառուելովը, ստա-
ցել է մի նամակ, որը ստացուած է
նրա կեանքը իմէ նա չորս օրվայ մէջ
չի հեռանալ Ռիթիսի փաշան փառ-
չում է Սելիմի թէ թուրքերը և թէ
քրիստոնեաները զոհ են, որ իսկյուղ-
լանդերի է տարած: Այդ պարտական
են Մուսի-փաշայի եռանդին: Թուրքե-
րը վախենում են հայերի և քուրդերի
միանալուց, որովհետև վերջիններս վի-
րաւորուած են իրենց չէլիի հասցրած
անպատուութիւնից:

— Բէրլին. — Հիւնդուցեալ պրինց
Կարլը թողել է 28 միլիոն մարկ: Այդ
գումարից 3 միլիոնը կտակուած է զա-
նազան նպատակների համար, 10 միլ-
լիոն իւր որդուն և 15 միլլիոն իւր
թոռներին:

— Փարիզ. — Թագաւանանդների հա-
մար կազմուած մասնաժողովը վճռեց
արգելել թագաւորող տներին քանկուել
Ֆրանսիայում, զրկել նրանց քաղաքա-
կան իրաւունքներից և զինուորական
ծառայութիւններից, ենթարկել բան-
տարկութեան մինչև հինգ տարի օրէն-
քի զէմ պարտաւանց զանուոյններին և
յետոյ արտաքսել նրանց պետութիւն-
ներից դուրս: Այս վճիռը յանձնուած է
պաշտօնեաների խորհուրդին:

— Փարիզ. — Թագաւանանդների հա-
մար կազմուած մասնաժողովում Գիւլե-
լէրը յայտարարեց, որ թագաւանանդ-
ների աքսորելը արտասահմանում վատ
տղանքութիւն կ'առնէ:

— Փարիզ. — Յունիստի 17-ին պաշ-
տօնէութիւնը իւր հրաժարականն է
տուել և այդ պատճառով պատգամ-
ւորների ժողովը կարող չէ վիճարանու-
թեան տակ ձգել Ֆրանսիական զան-
քի:

վերայ իրաւունք խղիւղողների դէմ մի-
ջոյնները:
— Պոլիս. — Ասում են, որ Լեֆէմ-
փաշան (թրքական զեռպանը Վիեննա-
յում) կը նշանակուի մեծ վեզիր և կը
զբաղուի Հայաստանի վերանորոգու-
թիւններով:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Մոզզովից մեկ գրում են, որ հան-
գուցեալ Կաթողիկոսի թաղման հան-
դէսի ժամանակ արք. Գ. Տուրիպեան-
ցի խօսած ազգու գամբանականից զըր-
դած ժողովրդականը միևնոյն օրը գու-
մար հաւաքեցին հանգուցեալ Հայրա-
պետի անուանը մի որդեգիր պահել
Ներսիսեան ուսումնարանում:

ԱՄԷՐԻԿԱՆԻՐՈՒՄԻ մեկ գրում են.
— Նորիւրմու հասարակութիւնը ընտ-
րեց 1883 թուականի համար երկու
դէպուտատ, մինը Միլթոն Տէր-Կաթ-
իանցին, միւսը Գերոլդ Մեյքուորթին:
Վերջինս յայն է, որի դէմ ոչինչ չու-
նենք ասելու:

— ԲԱՅՈՒՄԻ մեկ գրում են. — Ամենայն
հայաց Հայրապետի մահուան դոյզմոս-
ւացրեց այն անհամոզների նուրբ օրոն-
քը, որոնք օրում հայ են: Ինչպէս լը-
րագիրներում կարդում ենք բոլոր հա-
յարենակ թէ քաղաքներում և թէ դիւ-
ղաքաղաքներում կատարվել է հողե-
հանդիստ Նորին (ծնութեան հոգու փըր-
կութեան համար. — մինչև անգամ Ռու-
սաստանի մայրաքաղաքումն էլ կատար-
վել է յիշեալ հողահանդիստը ուր և
ներկայ են եղել պետական ամենա-
բարձր պաշտօնեաների և մեծաւորների:

Ահմեդբէկի իրողութիւն է, որ հանդու-
ցեալ Վահագնեան մեծ երախտք ունի
հայոց ուսումնարանների բարեկարգու-
թեան և նրանց ըստ չափից ապա-
նահանգութեանը: Նաև, ինչպէս կար-
դում ենք թէ թեմական և թէ ծխական
պարտիցները իրանց երախտաւորութեան
նախկին լուրացումները կատարեց իւր
սրբազան պարտաւորութիւնը. — իւր մա-
տաղ օրհներով. այն է, նրանք հոգե-
հանդիստների կատարելից և այնպէս
բարեկարգութեան իրանց բարեբարի հո-
գու փրկութեան համար:
Բայց այս դէպքում ասպետական զըր-
նուցեց տեղին Վարդ. ընդ. երկուս-
նից ուր:

Շնորհակալութեամբ ստացանք պ. Յ.
Վեդամեանից «Վերադարձ» ամսուում վե-
պը, որը արտաստուած է «Սոցիալիստ»
շարժման թերթից. Վ. Գի Նիւթը գրե-
ական կեանքից է վերցրած. Գիւնն է
20 կողմէ:

Պ. Ռաիկերը ԲԱՅՈՒՄԻ մեկ գրում
է. — Ամսոյն 8-ին սիրողների խումբը
ներկայացրեց հասարակական դահլի-
ճում «Սանդուխտ» ողբերգութիւնը և
զայն իմ կողմը յետու ակնին «Վոյե-
միլը»: Ողբերգութիւնը ընդհանրապէս
լաւ անցաւ, իսկ վոյեմիլը ոչ. Լաւ
կատարեց իրա դերը մանաւանդ ակ.
Արդուանանը (Սանդուխտի դերում)
և նրա միւս անգամ բնւ դուրս դալը
կարծեք աւելի համակրութեամբ կ'ըն-
դունի: Այս ներկայացման ժամանակ
պ. Սաֆրազեանի ցրված խմբի Մեկի-
կանը ծածկուել էր Գրիգորեան ազգ-
անուան տակ, որ ինչ է այս անուանով
դրեալ համակրութիւն գտնէ հասա-
րակութիւնից, բայց ճանաչուցեց: Առ-
հատարակ բաղուածը սովորութիւն է
զարձակ փոխել պիւնտայի անունը, դե-
րաստների ազգանունը և այլն և այլն:
Բայց վերջապէս մինչև երբ պէտք է
համակրութիւն և արդեօք խաղանքի արտե-
ն. . . և անհանգիստ Եւսթի. . . միայն
ժողովուրդի ճաշակն է ոչնչանում և

ուրիշ ոչինչ: Ազգամեանների և Չմը-
կանների, Հրաչեանների և Աստղի-
ների բնականութեան կարգում ենք և
միայն չընդունենք լիզում: Իսկ ժո-
ղովուրդին նախկին ժողոված գումարը
500 աւել պիտի լինի: Ներկայացումը
տուած է յօգուտ երեք չքաւոր ընտա-
նեացի:

Նոյնտեղից նոյն պարունը գրում է. —
«Մշակի» վերջին համարների առաջ
նորոգողներ և նրա անընթաց երեա-
լը (Վահագնի մահուան ժամանակ)
տնակի զոյանք են պատճառուել ըն-
թերցողներին: Ներկայացողների խօսակ-
ցութեան նիւթը «Մշակի» 25 ամեա-
կի քաղցր ընդունելութիւնն է:

ՎԱՂԱՐՇԱՊՈՒՄԻ մեկ գրում են. —
Կարողացաւ պատ շինութիւնը, որ մի
ժողովրդական հոգեպաշտ քաղաքի էր,
վերջացաւ և կապուաւ արուեսց: Երեք
անգամ անընդհատութիւնից յետոյ՝
մնաց մի կիւրաց արեւկան 910 ուսու-
րիով: Վաղարշապատից զիւրաւորապէս
պարտական են շնորհակալութիւն
յայտնելու շինութեան մասու ճար-
տարապետին, որը 15 հազարանոց չէ-
քը իմ հազար նստեցրեց: Գաղանի
ոչինչ չը կայ. հրաւիրեցէք այդ ճար-
տարապետին, դուք էլ կը փորձէք:

Նոյնտեղից գրում են. — Օրիորդաց
պարտի խնամակալութիւնը 150 ուսու-
րի նպատակ ստացաւ զպարտիցի որդեղան
սինթիզի գանձարանից:

ՍԻՄԵՐՈՒՄԻ մեկ գրում են. — Ս. Սեր Վարդան-
եանը մեկ գրում է. — Գիւս 1877 թուին
մի բանիմաց խումբ տեղին հայ լուսա-
ւորչականներից և հայ-կաթողիկոսներից,
կառավարութեան թոյլտրութեամբ,
կազմել էր ժողովրդական ընդհանուր
զբաղարան և այլն: Այս գովելի և օր-
տաւալ ձեռնարկութիւնը ինչ-ինչ
պատճառներով չատ գանալ է յառաջ
դրուցել: Բայց այժմ երկու կողմից էլ
երկարատեւութեամբ մեծ եռանդով կամե-
նում են զործին մի առանձին զարկ ու
կենդանութիւն տալ: Խումբը խնդրում
է իմ աջակցութիւնը: Ըստ կարողու-
թեան և պատրաստ և բարոյապէս
ու նիւթապէս օգնել և ի սրտէ ցանկա-
նում և նրան յաջողութիւն: Եւ պատ-
րաստ են խումբում յանձն առնել հը-
րապարակական գաղափարութիւններ և
հայոց դրականութիւնից և իրեն մաս-
նագէտ, երկարատեւական աւարկան-
ներից: Այս խումբի վերայ բարոյական
պարտը կայ չը մոռնալ և թատրոնի
գործը: Գնդահանուր գործարանը, թա-
րոնի և այլ հասարակական գործերը. — ա-
հա այն ստուգելը, որտեղ աղէկ հայ
կաթողիկոսներն և հայ լուսաւորչական-
ները պէտք է միասին զործեն: Երկու
կողմից սյծերն առանձին-առանձին վեր-
ցրած թոյլ են, իսկ միասնալով անկա-
կած առաւել յաջողակ կը գործեն:
Ռատի երկու կողմի հասարակութեանը
խնդրում և ունի օգնել և խորապէս
խոսքի մեծանարարութիւնը: Ասում մի
խոսք եւս: Սիմեոն Բարսեղի հայ հասարա-
կութիւնը կարող է իւր իւր մէջ բանալ
Թիֆլիսի Հայոց Բարեգործական ընկե-
րութեան ձեւը և սրա վերայ դարձ-
նում ենք տեղին հասարակութեան բա-
րե ուղարկութիւնը:

«Новое Время» թերթը հաղորդում է,
որ արանդիտի խնդրը քննելու համար
կազմած մասնաժողովին ֆինանսների
պաշտօնէութիւնը մի չարք հարցեր է
տալարկել. պէտք է արդեօք թոյլ
տալ արանդիտը բաթուսից և ֆոթիլից
բաղուի վերայով կամ բաթուսից և
ֆոթիլից Թիֆլիսի և Ջուլֆի վերայով:
Հարկուար է արդեօք խաղանքի արտե-
նը թոյլ տալով միայն օտար աղ-
բաները տանել Պարսկական երկրը

մտնելու ժամանակ մարս վճարելու
պայմանով և արողական տարիֆի համա-
ձայն:

«Կառավարական» Համբարները-
հաղորդում է, Վեյմարի հայոց հո-
ղեր ձեռնարանի գաղափար Սեդրակեան
կաթողիկոսին հրամայուած է լինել ա-
ռաջնորդ Վրաստանի և Խմբէթի հա-
յոց թեմում:

ԱՄԷՐԻԿԱՆԻՐՈՒՄԻ մեկ գրում են. —
Մոս մի ամիս է, որ «Նախընթաց» ամսու-
նեալ մի տեսակ տարախօսիկ հիւան-
դութիւն անիննայ կոտորում է Քեա-
թաւուրի զիւրական հասարակութեան
պատկանեալ զիւրերի տաւարները: Գը-
լաւորապէս Նիւեանը զիւրերը: Օր չէ
լինում, որ այդ անընդգ զիւրի բնա-
կիւնների գոմերից, առհասարակ, երեք-
չորս տարար ստակած գուրս չը տանեն:
Այդ անտով բուսականներից հալու 3-ից
մինն է աղաւթում: Չը նայելով, որ
ստակածների միւր ամիսին համ չ'ու-
նի և դուրս վնաս էլ է. — բայց և այն-
պէս նրանց տէրերը ուսում են ամ-
նայն գոհունակութեամբ: Քանի որ ա-
ռաջ տանուածը յայտնեց այդ մասին
տեղական իշխանութեան, բայց մինչև
ցարդ ոչինչ կարգադրութիւն չէ եղել:

Նոյն տեղից հաղորդում են. — Ան-
ցեալ հակամարտի 22-ին, Վաղարշ մի
օրիորդ է փախչում իւր ընտանք մի և
բիւրաւորի հետ և ապաստանում իւր
Մեծ-Արթուրի գիւղում: Երբ հայրը ի-
մանալով աղջկայ տեղը՝ գնում է յետ
բերելու նրան: Երանում է նրանից հե-
տեալ պատասխանը. «Գնալ, չեմ գալ,
եթէ դու իմ հայրը լինէիր, այս աղ-
քատ ասից (ցոյց տալով իւր փախչո-
ղին) 50 տկի (100 ու.) չէիր պահանջի-
ւ ինձ, համաձայն իմ ընտրութեան»:
Գրա վերայ պահել իւր տղային: Յուսա-
հասուած հայրը դիմում է օրէնքին: —
դատարանը վճռում է պատկել միմեանց
վերայ փախչողներին:

ՎԱՂԱՐՇԱՊՈՒՄԻ մեկ գրում են. —
Օրիորդաց պարտի հաղարարձահի տի-
կին Մեկե-Սահմանեանցը ամեն հը-
նարք գործ է գնում ապահովել իրան
ստանձնած պարտիցի դուրսը: Կար-
ծուածները, որ մեծ արկինը չուտ չի վը-
հատել, իմանալով մեր ժողովրդի սոս-
նաւորութիւնը գէպի դուրսը:

Նոյն տեղից հաղորդում են. — Թաւա-
րախօսից փոխական խումբը պատ-
րաստութիւն ներկայացուցին տալ վա-
ղարշապատում, առաջ կը խաղան «Կու-
նակ» ողբերգութիւն և «Եւսթի» թուրք,
մի արտաւանդ:

Մեկ գրում են ԱՄԷՐԻԿԱՆԻՐՈՒՄԻ. — Գեկ-
տեմբ. 27-ին (1882) ձեռնարկուեցաւ
քահանայ ձեռնադրան աշխատակից
Աշոտ Թեմաւորեանը, որ իւր ուսումը
աւարտել է Ներսիսեան դպրանոցում:
Քառասունեակից յետոյ Աշոտ քահանայ
կը վերադառնայ Թիֆլիս իւր հօր ծու-
լը հովուելու, որի խնդրանքը վճռել էր
ի Տէր հանդուցեալ Գեորգ Գ. Կաթո-
ղիկոսը ձեռնադրել նրան քահանայ:
Հաւանական է, որ նորընծայ Աշոտ
քահանայ իւր անդամիկ պատարագը
մատուցանել Թիֆլիսի «Մեկեան» ուր
Գեորգ եկեղեցում, որի միաբանն է:

Արտատպում ենք «Մշակից» Մոսկ-
վայի հայ ուսանողների հետեալ նկա-
ռագութիւնը: «Տեղին հայ ուսանող-
ութիւնը խնդրում է ձեռն տակ ձեռ լը-
րագրում և տեղական միւս խմբակի
ներին արտատպել ի դիտութիւն հաս-
րակութեան հետեալ նկատուութիւնը:

Գեկտեմբեր ամիս 23-ին, անցեալ 1882
թվին, Մոսկվայում յօգուտ չքաւոր
հայ ուսանողաց արկեցաւ մի ներկայա-
ցում հայերէն լիզումով, որի պատա-
տանքը առանձին նամակներով ու-
ղարկեցան Թիֆլիս, Երեւան, Ալեքսանդ-
րոպոլ և Բաղուր մի քանի պատաւար
անձանց անունով: Նամակներում յի-
շեալ մեծապատիւ պարսնները հրաւի-
րում են ուղարկել իրենց կամաւոր նը-
պատը հայ ուսանողներին, Մոսկվա,
հետեալ հասցեով, Պետրովսկայ Այա-
դէմիա, ուսանող Բարսեղ թայրեան-
ցին»:

ԱՄԷՐԻԿԱՆԻՐՈՒՄԻ մեկ գրում են. — Ա. Լաֆի մեր ա-
ղաւանդութիւն քաղաքը «Մշակի»
նրա որդեղանու քաղաքները կարսի
խաւար անկուններումն էլ լոյս ծագեց:
Ինիկ աղէքսանդրոպոլից Կաթողիկոսեան
անունով հայ-կաթողիկոս ընտանիքը, որ
այժմ կարսումն են բնակւում մերթ
ընդ մերթ անխոր կերպով լուսաւոր-
չական հայոց եկեղեցին յանձնարած լի-
նելով, որին խիստ մօտ են լինակում,
անցեալ սուրբ ծննդեան տօնին տեղոյս
աղաւանդում հայ-կաթողիկոս երկատար
վարդապետի կարգադրութեամբ մեր-
ժուցեան սուրբ հաղորդութիւն ստա-
նալուց, զեկեղեցումն ստանալով զիմը
այդ մասին կանխապէս Արդուանի Զա-
քարեան կաթողիկոսին և նրանից ար-
ձակման իրերը: Այս օրինակ իրողու-
թիւնը տեղոյս հայ-կաթողիկոսների մէջ
գտնէ ևս զեռ առաջին անգամն եւ լը-
սում, բայց ինքն այս մի հատուցումն
է տեղիս լուսաւորչական հայոց և նրանց
հոգեւորականների արած այն անխորու-
թիւնների դէմ, վերջիններս յաճախակի
ամեն դէպքերում նրանց ցոյց են տա-
ւել, որնոց յիշելը համաւանդութեան դէմ
ենք համարում: Վախ, զեռ երեք օր է,
որ այստեղից մի հայ-կաթողիկոս երկա-
տարը 200 անով մի լուսաւորչական հա-
յոց գիւղը ուսուցիչ ուղարկուեցաւ:
Ահա տեսնում էք, խմբակի տէր, թէ
ինչքան արձագանք է գտել «Մշակի»
աղաւանդում քաղաքները մեր անընտեղ
կարգադրութեան մօտ և թէ նրանք ինչպէս
հետեւեալ մեզ մօտեանում են ճգնում
պէտք չէ մոռնալ, որ այստեղից հայ-
կաթողիկոս վարդապետը «Մշակի» լրա-
ւորին տանում է և նրա մեծ ջատա-
գութիւնիցն է: Վայ մեկ, որ միամիտ
աղաւանդներից և ծակ ազգասէրնե-
րից զեռ չը կարողացանք աղաւանդել:

Նոյն տեղից գրում են. — Սուրբ ծնը-
նդեան տօնի առթիւ ըստ վաղեմի սո-
վորութեան տեղիս սրբազան առաջ-
նորդի կարգադրութեամբ պղ. բժ. բժ.
Վաղարշեանց, Տէր-Յարութիւնեանց և
Գեորգ աղա Մեկեանեանեանց յօգուտ տե-
ղիս երկուսու ուսումնարանների «Վուսա-
գին» հաւաքեցին, իսկ ուսումնարաննե-
րի ուսուցիչները և ուսուցչուհիները
«Ա. Լաֆի» ման եկան: Գաղաւանդութեամբ
պէտք է յայտնել, որ մեր բարեպաշտ
ժողովուրդը ինչպէս միշտ, առաւել ևս
այս տարի վերոյիշեալ երկու խմբին էլ
օրինակելի ատաւ նուիրարութեամբ
քաջալերեց, քաւր և պատիւ կարսի
առաւանդներ ժողովուրդին:

Խմբակի Պ. ՍԻՄԵՐՈՒՄԻ
Հրատարակիչ Հ. ԵՆՖԻԱՆԻԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կիւրակի ամիս 23-ին Թիֆլիսի
ժողովարանում տեղի կ'ունենայ ՊԱ-
ՐՈՒՄԱՆԻՒՄ, յօգուտ «Հայոց»
հայ բարեգործական ընկերութեան
և «Հայերէն գրքերի հրատարակու-
թեան ընկերութեան» իրեղենների
վիճակախոյով յօգուտ «Հայոց հնաց
ընկերութեան»:

Սկիզբ է երկրորդ Զ Ժամին:
Համակեր կարելի է ստանալ ժո-
ղովարանում և պ. Յ. Կատարեանի
խանութում: